

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Genade voor Noach

*“Maar Noach
vond genade
in de ogen des
Heeren”*

Genesis 6:8

*Genade komt
altijd eenzijdig
van Gods kant
en die kan een
mens nooit
verdienen.*

Maar Noach Hij vormt een uitzondering. Dankzij het feit dat de Heere onderscheid gemaakt heeft waar het van nature niet was. Nee, Noach was niet anders en niet beter dan de rest. Hoewel hij een godzalige vader had, die bij de geboorte van zijn zoon profeteerde over de troost, die God door dit kind zou geven, was ook Noach van nature een kind des toorns en gold ook van Noach wat Gen. 6:5 zegt over het gedichtsel van de gedachte des harten, dat te allen dage alleen maar boos is. Zo staat het er immers met elk mens voor! Ook met u en mij. Is dat niet diep vernederend en verootmoedigend? Noach was dus net als de anderen op weg naar het verderf. En op die weg ging de mensheid van die tijd met een sneltreinvaart voort. De toenemende goddeloosheid zou niet altijd ongestraft kunnen blijven. Dat duldt Gods glorie niet. Dus zal het oordeel komen. Over alle mensen. Niemand en niets uitgezonderd. Maar Noach God gaat onderscheid maken. Op grond waarvan? Is het omdat van Noach gezegd kan worden dat hij rechtvaardig is en oprecht in zijn geslachten en dat hij met God wandelt? Ja, dat laatste wordt wel gezegd, maar dat wordt hier niet vermeld als de verklaring waarom God Noach genade bewijst. Het getuigenis van vers 9 is niet de grond voor wat er in vers 8 staat. Het is er de vrucht, het gevolg van. Maar waarom vindt Noach dan genade in Gods ogen? Het woord ‘genade’ zegt het al. Genade is immers altijd iets onverdiends. Genade is altijd vrije gunst. Onverdiende

gunst aan een onwaardige bewezen. Genade komt altijd eenzijdig van Gods kant en die kan een mens nooit verdienen.

Genade is iets van het goddelijke welbehagen. God ontfermt Zich over wie Hij wil

Dat zit er achter als onze tekst zegt dat Noach genade vond in de ogen van God. En zo maakt God Noach anders dan anderen.

Heeft Noach dan iets te roemen?

Ja, in de vrije gunst die eeuwig God bewoog. En het is hem tot diepe verwondering geweest. Waarom was het op mij gemunt, daar zovelen gaan verloren die Gij geen ontferming gunt. Dat is toch voor allen die genade mogen ondervinden de vraag. Daar komt een mens nooit mee klaar. Waar heb ik dat aan te danken. Ik een kind des toorns van nature. Nooit iets gedaan waarmee ik de Heere kon behagen. Geneigd tot alle kwaad en onbekwaam tot enig goed. En dan toch genade ontvangen..... Hoe kan dat? Krijg ik dat ooit klein?

Maar dan komt het ook openbaar in Noachs leven. Het is onmogelijk dat degene, die Christus door een waar geloof ingeplant is, niet zou kunnen voortbrengen vruchten der dankbaarheid. Dan kan de Schrift – dankzij die genade Gods in Noachs leven – van deze man ook zeggen dat hij rechtvaardig was en oprecht en dat hij met God wandelde. Daar komt het in openbaar. In zijn verhouding tot God, in zijn verhouding tot de naaste. Dan wordt immers de wet in het hart geschreven en gaan we toch met een ernstig voornemen niet maar naar sommige, maar naar

al de geboden van God beginnen te leven. In ware liefde tot God en onze medemens. Ja, dan komt er de wandel met God. De verborgen omgang met God.

Kennen we dit genadegeheim? En dit genadeleven? Net zomin als Noach er buiten kon, kunnen wij er buiten. In de genade ligt de enige mogelijkheid in dit leven staande te blijven en door dit leven heen te komen en voor de rechterstoel van God te kunnen bestaan. De genade van onze Heere Jezus Christus is ook in onze goddeloze tijd het enige waar een mens genoeg aan heeft.

Ds. P. den Butter

Bij het scheuren van het kleeft heeft hij hoogstens het recht Gods gebillijkt, maar niet leren liefhebben. Bij het scheuren van het hart heeft hij ook dit omhelzen en liefhebben van het recht Gods leren kennen. Want hier is de liefde Gods uitgestort in het hart. En daarom verlangt hij ook naar Gods gemeenschap; hij wil God weer bezitten als zijn deel. Met minder is hij niet tevreden.

*G. Wisse,
De bekering des mensen.*

De waarde van Christus' leer

2 Johannes : 9

Het 'er staat geschreven' staat gegrift in het hart van Jezus. Daarnaar spreekt en handelt Hij.

Tijdens een gesprek zei een bejaarde christin: door de genade van de Heere ben ik op de school van de Heilige Geest gekomen. Ik wordt onderwezen door Woord en Geest. Daardoor heb ik het ABC geleerd en is het uitgewerkt in mijn leven en gaat die werking nog steeds door. Want uitgeleerd raak ik niet. Met het ABC bedoelde ze: A is armoede, B is bedelen en C is Christus. Een professor zei eens: God heeft kleine theologen. Nu, die moeder was er één van. Hoofd, hart en hand gingen voor haar samen. Zo is het nu nog. Omdat het voluit Bijbels is. En dan gaat de leer voorop. Vandaar dat we het met zo'n nadruk bij Johannes lezen. Johannes kan niet loskomen van de inzet en het levensdoel van de dwaalleraren. Johannes was van hun invloed in de

gemeente overtuigd, want satan is hun stuwende kracht. Dringend waarschuwt Johannes. Een iegelijk die overtreedt, dat is afdwaalt van wat men geleerd heeft en zo niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet (vs. 9). De gelovigen moeten blijven in de leer van Christus. Gaat het over de leer van Christus dan heeft Johannes zeker gedacht aan de leer die Jezus Zelf gebracht heeft en de leer die Hem Zelf tot inhoud heeft. In het Johannes evangelie spreekt Jezus van Zijn leer. Leren behoorde tot het levenswerk van Jezus. Als nu de Joden verwonderd staan over Zijn leren, Zijn weten, Zijn kennis, wordt de opmerking gemaakt: Hoe weet Deze de Schriften? Hij heeft geen theologische opleiding gehad, Joh. 7:16. Met nadruk zegt Jezus: Mijn leer is Mijne niet, maar

Desgenen Die Mij gezonden heeft. Die uitspraak van Jezus staat niet buiten hetgeen de Vader gesproken heeft in het Oude Testament. Het 'er staat geschreven' staat gegrift in het hart van Jezus. Daarnaar spreekt en handelt Hij. Zo is het ook met het spreken van Jezus over Zichzelf en het wijzen op Zichzelf, Joh. 3:14. Gaat het over de verhoging van de slang in de woestijn, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Welk een Zelfgetuigenis liet Jezus horen tot de Samaritaanse vrouw. Ik ben het Die met u spreek, Joh. 4:26. Nu hebben de apostelen als afgezanten van Christus de opdracht om Zijn leer door te geven. Voor Zijn heengaan heeft Jezus Zijn jongeren geroepen tot wereldzending. Onderwijs geven, dopen en voortdurend leren onderhouden alles wat Ik u geboden heb, Matth. 28:19. Wat Johannes nu doet in zijn brief is naar de gegeven opdracht.

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van Ds. P. den Butter over Genesis 6:8 'Genade voor Noach'. Verder schrijft ds. Tanis over 2 Johannes: 9 onder het kopje 'De waarde van Christus' leer'. Ds. P. Roos levert een bijdrage over klokkenluiders. Ds. Hoefnagel schrijft over jezelf een oordeel eten. Ds. Kieviet vervolgt de behandeling van het Avondmaalsformulier. U treft een eerste artikelje aan over Abraham Hellenbroek. In de rubriek 'Voor u gelezen' treft u een vervolgstukje aan van John Bunyan over het komen tot Christus.

Ds. M.A. Kempeneers

Ds. Kempeneers werd door ds. Hoefnagel bevestigd tot predikant van de Chr. Geref. Kerk van Katwijk aan Zee en heeft daar ook intrede gedaan. Het was goed om in Katwijk te zijn. De Heere stelde ds. Kempeneers tot rijke zegen en gedenke ook de kerkenraad en de gemeente van Katwijk. Ook Mw. Kempeneers en de kinderen wensen wij van harte al het nodige toe.

Zendingsdag Elburg

D.V. Woensdag 18 juli 10.30 en 14 uur. Sprekers: Ds. M.A. Kempeneers, ds. A.J.T. Ruis, ds. A. van Heteren, dhr. W.L. v.d. Staay en ds. B. Reinders (Staphorst). Kinderoppas aanwezig.

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand Urk

Sprekers: Ds. A. Baars, Ds. D. Heemskerk (Hersteld Hervormd), Ds. J.M.J. Kieviet en ds. L.W. van der Meij. D.V. Zaterdag 15 september.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal in verband met de vakantietijd D.V. dinsdag 7 augustus 2012 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 26 juli.

AvH

Leven bij de leer

Heere, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden. Hierbij valt te denken aan het gebedsonderwijs in Psalm 119. We leven in een gevaarlijke tijd. Sterk is de eenzijdigheid. Het accent valt op eigen visie of eigen gevoel met de conclusie daarvan. Het willen luisteren of leren wijkt daardoor en dat is gevaarlijk. Het kan leiden tot afwijken of tot zelfmisleiding. Wat staat geschreven van de pinkstergemeente mag niet tot het verleden behoren. Men was volhardende in de leer van de apostelen, Hand. 2:42. Zeker, er komen nog drie zaken bij. Leven in gemeenschap. Eenheid in de breking van het brood en de gebeden. Maar volharden in de leer staat voorop. Het bleef vooraan staan. Men was ervan overtuigd.

Men zag er de noodzaak ook van in. Men had er ook behoefte aan. Verdieping van kennis en vaster, sterker staan tegen de dwaalleer. Vandaar dat de onderlinge samenkomsten niet werden nagelaten. De leer van de apostelen was de kern van het gemeentelijk leven. Men was ervan doordrongen: daarmee staat of valt de gemeente. De leer stond hoog genoteerd. En dat heel bijzonder omdat de leer niet door de apostelen zelf was uitgedacht of geformuleerd, maar geput was uit de leer van Christus. Hun leer was volledig overeenkomstig de leer van Christus. Kort samengevat wordt het ook door Petrus in zijn Pinksterpreek doorgegeven (Hand. 2). In dit verband heeft ook Calvijn gezegd: de leer is de ziel van de kerk. Leer en volharderen daarin zijn van blijvende betekenis. Hoe meer de inhoud ervan gaat leven, hoe sterker de betrokkenheid daarop toeneemt. Ook het besef dat meer kennis nodig is doet het luisteren in de kerk toenemen en het onderzoek neemt ook toe. Luther zegt van zichzelf: mijn theologie heb ik niet geleerd op eenmaal, maar ik heb gedurig dieper en dieper daarnaar moeten zoeken. Daar hebben mijn aanvechtingen mij toe gebracht. De waarde en de betekenis van de tweede dienst gaan dan niet tanen of geheel afnemen. Zeker, de geest van nalatigheid was er in de vorige eeuw. In de kerken of gemeenten van gereformeerd belijden. Het nalaten heeft geleid tot geheel loslaten. Nu is het een sterke geest

die invloed wil uitoefenen onder getrouwen. Bijzonder hebben predikanten een taak om op zondag zo van tijd tot tijd en zeker op catechisatie met elan de waarde en de betekenis van de tweede dienst, de leerdienst, door te geven. Het graven in de goudmijn van het belijden van de kerk der eeuwen geeft een rijkdom die bij hartelijke aanvaarding niet vergaat. Het geeft ook toerusting en bewaring voor allerlei geesten of wind van leer. Voor werkende geesten heeft Johannes ook gewaarschuwd. Beproeft de geesten of ze uit God zijn (1 Joh. 4:1). Behalve Gods Geest waren er ook toen geesten in de wereld en zo in de gemeente aan het werk. Valse profeten bezielde met een vreemde geest. Men zei namens God te spreken. Maar, zei Johannes, geeft er geen gehoor aan. Het voert je af van het ware belijden. Het gehoorde moet onderworpen worden aan onderzoek. De toets is de leer van Christus. Er dient naar de leer van Christus geluisterd te worden en die leer dient in zich opgenomen te worden. Wat men leest of gehoord heeft, dient vastgehouden te worden. Niet uit starheid, maar vanuit de waarheid. Zo behoort het vandaag te zijn. Anders gaat het mis. Laat nimmermeer vergeten worden dat satan doorgaat, listig gebruikmakend van Gods Woord. Maar op zijn manier verklaard en toegepast. Laten we leven bij het gebeuren in de woestijn tijdens het contact van de satan met Jezus!

Wanneer en hoe

Het erge vindt plaats zegt Johannes, wanneer er niet is het blijven in de leer van Christus. Heel scherp schrijft Johannes: en wie ertoe komt heeft God niet. Tegenover die werkelijkheid stelt Johannes: die in de leer van Christus blijft, deze heeft beiden de Vader en de Zoon (vs. 9). Welk een waarheid laat hij horen. Welk een zekerheid geeft hij. Welk een steun bevat het getuigenis te midden van de verleidingen. Het blijven bij en het leven uit Christus en Zijn leer geeft vrucht. Vrucht voor nu en in de toekomst. Er is en blijft gemeenschap, het één zijn met de Vader en de Zoon. Tot in eeuwigheid. Onze tijd is niet rooskleurig. De woorden van Jezus omtrent de eindtijd gaan in vervulling. Laat er kracht geput worden uit de toezegging van de Heere. Het gebed tot Hem bijzonder voor en op de zondag. Want de leer van Christus voor hoofd, hart en leven vergaat niet. Die zal tot zegen zijn. Er komt veel tegen op. Maar de Heere maakt waar: zult ge gaan door het water, Ik zal bij u zijn, door de rivieren, zij zullen u niet overstromen. Zult gij door het vuur gaan, gij zult niet verbranden, de vlam zal u niet aansteken (Jes. 43:2). Prediking en pastoraat geven door de genade Gods in Christus, vergezeld met de werking van de Heilige Geest een hechte toekomst en zelfs Psalmen in de nacht.

M.C. Tanis

*Men zei
namens God te
spreken. Maar,
zei Johannes,
geeft er geen
gehoor aan.
Het voert je af
van het ware
belijden.*

Kerkelijk actueel

Klokkenluiders

In de bouwwereld hebben we van hen gehoord: mensen die misstanden tussen aannemers onderling aan de kaak stellen om zo te voorkomen dat de samenleving onnodig hoge kosten krijgt opgedrongen. Hun rol is soms omstreden, maar het is helaas nodig dat zij op deze manier de samenleving een dienst bewijzen.

In de kerk kennen we ze ook: mensen die met kennis van zaken attenderen op gevaarlijke ontwikkelingen binnen de kerken. Hun

rol zal ook omstreden zijn, maar zij bedienen zich van eerlijke informatie die ieder weten kan en mag. Bovendien kennen we de

klokkenluiders toch al eeuwen onder ons? De kerkklokken worden iedere zondag geluid. Letterlijk en figuurlijk. Amos was zo'n klokkenluiders. En vooral ook Jeremia. Ik vraag nu uw aandacht voor een naam uit deze tijd; Zeger Wijnants schreef een boek waarin we ook klokken horen luiden. Zijn klok roept terug naar de kracht van het

*De kerkklokken
worden iedere
zondag geluid.*

*Aanvankelijk
was deze
omroep tot
zegen voor
velen, nu
sleept de EO de
massa mee in
een proces van
ontworteling
en ontbinding.*

Woord. Het is een noodklok! Zijn boek verscheen onder de titel: God of Darwin. Het werd ook aan de redactie van ons blad toegezonden. Omdat het inzage verschaft inzake actuele ontwikkelingen, ligt het nu op mijn tafel. Het boek gaat dus over de evolutie, maar het onderliggende thema van het Schriftgezag is van nog groter belang.

Kiezen of delen

De titel stelt voor een keus. Het is of de schepping door God of het is de visie van Darwin, dus: evolutie. De titel zal weersproken worden. Veel theologen zullen zich deze keus niet laten opdringen. Zij lossen de zaken anders op; zij kiezen een middenweg. God en Darwin. Een gevaarlijke weg. We spreken in dat geval van een theïstisch evolutionisme. Dat betekent: God heeft de wereld tot stand gebracht door middel van de evolutie. Zoals prof. Lever een halve eeuw geleden al sprak van creatie én evolutie. Men zoekt deze weg om het conflict met de wetenschap te vermijden. Om beide met elkaar te verzoenen. Het gevaar van deze weg is dat men ten eerste niet radicaal buigt voor de Heilige Schrift en ten tweede dat men zich zo onvoorwaardelijk uitlevert aan "de" wetenschap. U begrijpt echter: als we in Genesis 1 uitgaan van wat niet echt gebeurde, hebt u de sleutel verloren die alle andere deuren van de Bijbel opent. Dat staat gelijk aan wat de Farizeeën deden, die de sleutel der kennis hadden weggenomen. Ook belijders van de onfeilbaarheid van de Schrift kennen de twijfel, maar voor hen is het onmogelijk om stenen uit de muur van de Godsopenbaring weg te trekken, want dan valt de muur om. Verder weigeren zij de dans mee te maken om het gouden kalf van de wetenschap. De middenweg is hier de kortste weg naar de brede weg. Het grote gevaar is dat veel arge-loze toeschouwers het feitelijke gevaar niet voldoende onderkennen.

Man en paard

Wijnants noemt diverse namen van bekende personen uit de theo-

logische en geestelijke denkwereld. Het is niet mijn bedoeling om de genoemde namen allemaal onder uw aandacht te brengen. Hebt u er belang bij, dan kunt u desgewenst en gewenst het boek erop nalezen. Ik noem er wel enkele, die zelf ook openlijk hebben toegegeven en ook aangeven dat zij een geestelijke omslag hebben meegemaakt. Het zijn invloedrijke trendsetters zoals Ouweneel en Knevel. Zij denken nu heel anders over allerlei vraagstukken als dertig jaar geleden. Ik hoorde laatst spreken over Ouweneel en Nieuweneel. Wijnants legt hier de vinger bij een bijna algemeen verschijnsel uit onze tijd. Heel veel mensen zijn radicaal van gedachten veranderd. Knevel heeft dit zelf heel duidelijk erkend. Ouweneel, vooraanstaand lid van de Vergadering der gelovigen, heeft in die kringen aardschokken van heftige omvang teweeg gebracht. Knevel staat voor de EO en bepaalt mede het gezicht van die omroep. Aanvankelijk was deze omroep tot zegen voor velen, nu sleept de EO de massa mee in een proces van ontworteling en ontbinding. Men zegt nu tot een beter inzicht gekomen te zijn. Ik moet dan soms denken aan een pakje boter of i.d. waarop de leus prijkt: vernieuwd. Men wil op die manier het product verder promoten. Maar ik denk dan vaak dat het product tevoren niet al te best was; men geloofde er dus zelf niet erg in. Oude reclames bleken niet gegrond op juiste informatie. Voor mijn gevoel is een dergelijke vermelding eerder een stap terug dan een stap vooruit. Al diegenen die met dit tweetal een omslag hebben beleefd, zouden feitelijk uit bescheidenheid verder moeten zwijgen. Mensen die oude stellingen herroepen, staan onder zware verdenking dat hun nieuwe inzichten eerlang ook weer worden herroepen. Zij blijken inconsistent te zijn geworden. Maar zijn wij dat niet allemaal? We moeten ook eerlijk zijn tegenover onszelf. Op onderdelen hebben zich zeker processen voorgedaan van "voortschrijdende inzichten", maar de kern en het merg willen we onaangetast laten. Johannes schreef: "Hetgeen van

den beginne was en wij gehoord en gezien hebben, dat verkondigen wij u" (1 Joh. 1:1-4) De waarheid Gods is zichzelf door de eeuwen heen gelijk gebleven. Over de hele linie zijn we allen weliswaar ten prooi gevallen aan een geestelijke kaalslag, maar het betreft dan eerder de beleving dan de belijdenis.

Dicht bij huis

Ik schreef dat het niet mijn bedoeling is uitvoerig in te gaan op uitspraken van allerlei beeldbepalende theologen. Dat neemt echter niet weg dat er namen vallen die vlakbij ons staan. Met name in de kring van de Vrijgemaakte kerken en binnen onze eigen kerken voltrekken zich blijkens deze studie schokkende processen en ingrijpende veranderingen. U herinnert zich vast nog wel de naam van dr. S. Paas. Ik heb meermalen in deze rubriek gewezen op gevaarlijke uitspraken. Het gaat mij om die uitspraken en stellig niet over de persoon. Recent is er in Vrijgemaakte kring zelfs onrust ontstaan over een benoeming aan de TUK. Wijnants handelt uitvoerig over de inzichten van Paas. Het is belangrijk om eens na te lezen wat hier dan gesignaleerd wordt. Ik betreur het dat dit binnen onze eigen kerken en gemeenten nauwelijks is gebeurd. Paas was een geziene gast in de kerkelijke literatuur die onder ons circuleert. Ik vind het tekenend dat wij als kerken gezweegen hebben. Ik keek zelf vooral op van wat ik las betreffende Paas op bladzijde 28. Daar vinden we het volgende: "Paas vertelt dat hij (.....)toen nog vast overtuigd was van de historiciteit van de zes scheppingsdagen. Maar daar is Paas anders over gaan denken". Het blijkt dan dat er geen directe relatie is tussen de tekst van het eerste Bijbelhoofdstuk en de werkelijkheid die erin wordt beschreven (29). Het is toch op zijn minst een goede bijdrage aan de discussie als Wijnants de vraag stelt: "Maar hoe weet Paas dat nu zo zeker?" Het is de laatste tijd steeds meer gebruik geworden om alle dingen toe te dekken. Dat was jarenlang in Vrijgemaakte kringen anders.

Toen in onze kerken vrije geluiden gehoord werden over Genesis 1-3, was dat voor Vrijgemaakte Deputaten Eenheid genoeg om sceptisch en wantrouwend te staan tegenover onze kerken. Het is nu echter zo dat Vrijgemaakten een inhaalslag hebben bewerkt. Ik moet nu vrezen dat theologische oprispingen samen spannen met dezelfde verschijnselen bij ons, zodat deze factoren de wederzijdse toenadering alleen maar versnellen. Er is nu een brede stroom van gewijzigde meningen, die binnen de GKV en de CGK leven, mede nog versterkt door gedachten vanuit de NGK (Ned. Geref. Kerken), die zich verbreedt en ons allen dreigt mee te sleuren. Dat is zorgelijk voor onze kerken, voor onze gemeenten, voor onze leden.

Klare wijn

In een volgend artikel wil ik nader ingaan op veelzeggende zinsneden uit dit boek. Het zijn soms wat rebelse en gedurfde uitspraken. Het valt me bij regeringswoordvoerders vaak op, dat men in verhullende zinnen precies zegt wat iedereen horen wil. De meest platvloerse clichés vloeien moeiteloos uit hun mond. Artikelen en pre-

ken vertonen soms hetzelfde manco; er worden dingen gezegd die algemeen zijn, niemand pijn doen en de mening van de massa bevestigen. Dat doet Wijnants niet. Hij draagt meermalen ideeën aan, die je doen nadenken over de dingen. Hij stelt terecht vraagtekens achter hetgeen iedereen gelooft en zegt. Zoals Luther dat ook al deed en vele anderen met hem. Het zijn vooral deze uitspraken, die geschiedenis hebben geschreven en die later bleken juist te zijn. Ik ben heel gelukkig met de directe manier van schrijven. Direct in die zin dat iedereen onmiddellijk begrijpt dat er iets gezegd wordt en wat er gezegd wordt. Ook dat hier juist iets anders gezegd wordt dan datgene wat we elke dag horen.

Wijnants typeert de Postmoderne stijl: hun argumentatie is buitengewoon ingewikkeld, zij maken gebruik van een ondoorzichtig, versluierend en verhullend taalgebruik; "hun geschriften hebben vaak een hoog gehalte van ik-bedoel-niet-dit, ik-bedoel-niet-dat, het-is-niet-zus, het-is-niet-zo". Aldus niet de stijl van dit boek. Ik geef een paar voorbeelden: "Waarom zijn juist dominees

zo ontvankelijk voor het Darwinisme? Wat is er toch aan de hand?" (pag. 9). "Het Postmodernisme wordt gekenmerkt door een buitengewone tolerantie, behalve tegen de orthodoxe christenen...." (10). "Een postmodern theoloog zal zeggen: Het is wel waar, maar niet echt gebeurd" (10). "Postmoderne theologie is een wolf in schaapskleren" (12). "Maar er bestaat helemaal geen wetenschappelijk wereldbeeld" (13). Daartegenover: "Maar vinden we in de Bijbel eigenlijk wel een wereldbeeld?" (116). Ik zou zo door kunnen gaan. Deze enkele zinnen prikkelen tot nadenken, bijna tot tegenspraak. IJzer scherpt men met ijzer. Ik laat het hier nu bij. Het gaat er nu maar om dat u de klok hebt horen luiden en dat u de oproep hebt verstaan. Ontwaakt, gij die slaapt! Laat vooral dit mogen leven: "Door het geloof verstaan wij dat de wereld door het Woord Gods is voorbereid..." (Hebr. 11:3a). Laat dat geloof bij u en mij gevonden worden. Geen wetenschap, maar geloof!

P. Roos

Het valt me bij regeringswoordvoerders vaak op, dat men in verhullende zinnen precies zegt wat iedereen horen wil.

Sprekend verleden

Sprekend verleden. Abraham Hellenbroek. 1.

Levensloop

Abraham Hellenbroek werd 3 december 1658 geboren te Amsterdam. In 1664 woedde de pest in Amsterdam, er kwamen ruim 24.000 inwoners om, maar Abraham Hellenbroek werd gespaard. Hij werd 28 februari 1683 predikant te Zwammerdam. Van 1691-1694 stond hij in Zwijndrecht. In Zaltbommel stond hij maar een half jaar. In 1695 werd hij predikant in Rotterdam. Deze gemeente heeft hij 33 jaar mogen dienen. In 1728 ging hij met emeritaat. Op 16 december 1731 overleed hij en hij werd op 21 december in de

Laurenskerk begraven. Het meest bekend is wel het catechisatieboekje van zijn hand: 'Voorbeeld der goddelijke waarheden voor eenvoudigen.' Zijn boeken over de profeet Jesaja en het Hooglied zijn ook zeer bekend. Hellenbroek omschrijft de wedergeboorte als dat genadewerk Gods waardoor Hij de machteloze zondaar door middel van Woord en Geest krachtadig uit de natuurstaat tot de staat der genade overbrengt en hem van geestelijk dood, geestelijk levendig maakt en zo in allen de kracht en hoedanigheid van ziel en lichaam vernieuwt en verandert. De mens

is geheel lijdelijk in de wedergeboorte. Deze geboorte maakt iemand wezenlijk een nieuw mens, doch in trappen en aan groei nog daarna meer te volmaken.

Het komen tot Jezus

Een preek van Abraham Hellenbroek over Johannes 5:40 kwam onder mijn ogen. Er staat in Johannes 5:40 'En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.' Die preek bevat veel beharzenswaardige dingen. Enkele dingen uit deze preek willen we aan u doorgeven. De Zaligmaker richt Zich in onze tekstwoorden tot de

De mens is geheel lijdelijk in de wedergeboorte.

Door tot
Christus
te komen
wordt men
een levend
lidmaat. Wie
tot Jezus komt
gaat uit de
dood over
in het leven,
Johannes 5:24.

oversten der Joden. Toen zij hoorden van het geruchtmakende wonder van de genezing van de lamme te Bethesda, zochten zij Jezus te doden, Joh. 5:16. In Joh. 5:18 staat dat zij Hem te meer zochten te doden omdat Hij zei dat God Zijn Vader was. Van deze Joden geldt: 'En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.' Het verwijt in deze woorden is: 'En gij wilt tot mij niet komen.' Dat komen is niet een komen met het lichaam. De Joodse leidslieden kwamen vaak naar Jezus, maar met zondige bedoelingen. In de tekst wordt een geestelijk en innerlijk komen bedoeld. Dit brengt met zich mee een zich laten onderwijzen door Christus en een zich onderwerpen aan Zijn leer. Het is een komen door het zaligmakend geloof. Hellenbroek schrijft dat dit komen tot Jezus een verloochening en afzien van zichzelf is. De ziel heeft niets buiten Jezus. De ziel kan zichzelf niet helpen en ziet uit naar een middel om behouden te worden. De ziel begint Jezus in het oog te krijgen. In Zijn volheid en beminnelijkheid, als de enige Weg ten Leven. Hooglied 5:16 krijgt betekenis 'Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.' De ziel gaat hongeren en dorsten naar gemeenschap met Christus. Al de genegenheden, de begeerten en de verlangens van het hart keren zich nu naar Jezus toe en willen Hem tot enig en algenoegzaam deel hebben. Dan gaat de begerig gemaakte ziel daadwerkelijk naar de Heere Jezus toe. Zij wendt zich tot Hem om behouden te worden. Zij vlucht naar Hem als de enige Vrijstad. Zij grijpt Hem aan als de enige Borg voor haar ziel. Zij geeft zich aan hem over. Zij kiest Hem tot haar Hoofd en Koning.

Niet willen komen

Niet willen komen betekent niet willen geloven. Er staat niet alleen dat zij niet komen, maar er staat dat zij niet willen komen. Zij hadden kunnen komen als zij dat echt gewild hadden. De Heere predikte, lokte uit en kwam met Zijn ruime aanbiedingen. Maar opzettelijk, hardnekkig en moedwillig wilden zij niet komen. Zij wilden niet eens rustig kennis nemen van de

Persoon, de werken en de leer van Christus. Zij hadden een onwrikbaar vooroordeel tegen Hem. Zij sloten hun ogen en hun hart voor Hem toe. Tegen alle overtuiging in wilden zij niet tot Hem gaan. Het was dus geen onwetendheid, maar onwil. Zij wilden niet dat Christus Koning over hen zou zijn. Het is waar dat zij wat hun natuurlijke onmacht betreft niet konden komen. Dat staat in Johannes 6:44 'Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke.' Maar het is ook waar dat zij de middelen om te komen vrijwillig verwierpen in overeenstemming met hun eigen zondige keus. Uit boosaardigheid wilden zij niet komen. We lezen de volgende zinsnede in de preek van Hellenbroek "Zij konden dus uit zichzelf niet willen om te komen. Daaruit mogen we niet afleiden dat een natuurlijk mens met zijn eigen mogelijkheden en zijn vrije wil tot Jezus kan komen zonder bovennatuurlijke genade en een krachtdadig getrokken worden." Een mens kan uit zichzelf niet willen komen. Maar hij kan niet uit zichzelf komen. Voor het wel willen is genade nodig. Christus zegt immers niet dat zij konden komen, maar dat zij niet wilden komen.

Het leven

Met het leven wordt niet het lichamelijke en natuurlijke leven bedoeld, hier valt te denken aan het geestelijke leven en vooral aan het eeuwige leven. De Heilige Geest maakt de dode zondaar levend. Het houdt in dat Christus in de zondaar gaat leven. Christus is de Weg, de Waarheid en het Leven. Door tot Christus te komen wordt men een levend lidmaat. Wie tot Jezus komt gaat uit de dood over in het leven, Johannes 5:24. Maar aangezien Joh. 5:39 spreekt over het eeuwige leven, moeten we hier vooral denken aan het eeuwige leven, de eeuwige gelukzaligheid. Het verlost zijn van alle zonden en het ontvangen van alle goed dat gelukzalig maakt. Dat begint voor de ziel na de dood en na de opstanding geldt het de gehele mens. De Joodse leidslieden zochten het leven in de gehoorzaamheid aan

de wet en in het luisteren naar de geboden die de mensen er zelf bij gemaakt hadden. Men wilde niet tot Jezus gaan als de waarachtige God en het eeuwige Leven. Zo zouden zij de dood ontvangen en niet het leven. Alleen in Christus is het leven. Christus heeft het leven verdiend en geeft het ook, past het ook toe. In Johannes 10:28 staat 'En Ik geef hun het eeuwige leven.' Hij is de Vorst des Levens, Hand. 3:15. Het leven is in Christus, maar ook alleen in Christus. Het leven is buiten Hem nergens te vinden. Er is alleen zaligheid door Christus. Het hebben en het vinden van het leven hangt af van het komen tot Hem. We lezen in Johannes 3:36 'Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien.' Geloven is komen en ongehoorzaam zijn is niet komen.

Onbekeerden

In de toepassing zegt Hellenbroek dat het ook in zijn tijd in de kerk nog krioelt van zulke kwaadwillige mensen die niet willen komen. De Joden wilden het leven wel hebben. Dat geldt ook van de tijd van Hellenbroek. Velen gebruiken de middelen niet. Zij verzuiimen de prediking en lezen Gods Woord niet. Langs die weg biedt de Heere Jezus Zich aan. We lezen in de preek over het *niet willen komen* het volgende: "Maar nu kom ik nog een stap dichterbij. En dan zeg ik: Dat u niet gekomen bent, heeft met uw wil te maken. U *wilt* niet tot Hem komen. Want kom, zeg mij eens, wat heeft u tegengehouden? Is het omdat u niet weet tot Wie u komen moet? Het is u in het Woord immers maar al te duidelijk voorgehouden, dat dit Jezus is! Is het omdat u de weg niet weet om tot Jezus te komen? Maar die is u immers al duizendmaal en meer aangewezen? Is het omdat u er niet lang en dikwijls genoeg voor bent uitgenodigd? Dat kunt u immers ook niet zeggen! Wel, wat heeft u dan tegengehouden dan uw eigen onwil? Of verbeeldt u zich dat het besluit van God er de oorzaak van is? Daar zoeken onnadenkende mensen het wel in; zij zouden God wel willen be-

schuldigen van onrecht en Hem als de oorzaak van hun niet komen beschouwen. Maar ach, het besluit van God dwingt en verhindert niemand! Niet Gods besluit bepaalt de regel van uw doen en laten, maar Zijn geopenbaarde wil. Ach, u liet ook het komen tot Jezus nooit na omdat u dacht: God heeft het niet besloten. Nee, maar omdat u er nooit zin in had of er niet toe werd aangetrokken!..... Hebt u werkelijk alles gedaan wat u kon om te komen? Hebt u alles gedaan om gebruik te maken van de genademiddelen, om terdege kennis te nemen van de Weg ten leven, en om uw machteloosheid voor de Heere Jezus neer te leggen? Daar hebt u immers nog wel het vermogen toe! Hebt u ooit gevoeld dat u niet kwam omdat u niet kon? O nee! Het was geen niet kunnen, maar niet willen, dat u in de weg stond. Als we uit al deze vragen de conclusie gaan trekken, moet ik met Jezus zeggen dat u tot nu toe niet naar Jezus bent gekomen, omdat u niet tot Hem *wilde* komen. Wat u ook voorwendt, u hebt er nog nooit echt zin in gehad en u werd er nog nooit toe aangetrokken. Dus uw voorwendsels zijn allemaal maar opgeraapte vijgenbladeren." Uit deze woorden is duidelijk dat de schuld van het niet-komen niet bij God ligt, maar bij de mens die niet wil komen. Voor het niet willen komen zijn diverse oorzaken. Hellenbroek noemt het niet genoeg de noodzaak ervan zien omdat de vervreemding van God en de rampzaligheid niet genoeg wegen. Het niet willen opgeven van alles buiten Jezus: zinloze en zondige vermaken, eer en aanzien, het bezit, de wereld en de zonde.

Het vertrouwen op eigengerechtigheid zoals kerkgang en aan het Avondmaal gaan. Men vindt de weg naar Jezus te smal. De heiligheid op de smalle weg staat tegen. Een afkeer van beproevingen, spot en laster. Tenslotte kan men zich inbeelden al tot Jezus gekomen te zijn. Velen die menen tot Jezus gekomen te zijn houdt de duivel af van het komen tot Jezus. Zo wordt de enige Weg tot het Leven die God heeft uitgedacht verworpen. Dat is een onverdraaglijke verachting van de Zoon en een roekeloze verwaarlozing van de genadetijd. Hellenbroek zegt: "Jezus staat nog gereed en wacht, opdat u toch tot Hem zou komen." "Alles aan Hem lokt zo uit! Hij is geen harde Heere, maar een barmhartige Ontfermer. Hij is geen vreselijk koning zoals Ahasveros. Hij heeft altijd de scepter van genade in de hand, om die toe te reiken aan elke zondaar die tot Hem komt. Hij is de enige Bron van heil, Hij staat gereed u te helpen, deze Jezus met zoveel liefde, genade, licht, heiligheid, blijdschap en heerlijkheid." "Ja, als u komt, zult u niet worden uitgeworpen; u wordt niet afgewezen. Al bent u lange tijd het allergruwelijkste monster van goddeloosheid geweest, u zult niet verstoten worden als u tot Jezus komt. Zie het voorbeeld van de moordenaar aan het kruis." Hellenbroek waarschuwt tegen het hinken op twee gedachten. Het is onmogelijk de Mammon te dienen en God te dienen. "Neem u niets voor in eigen kracht, maar laat er vanuit uw verlegenheid een heilig uitzien zijn naar de trekkracht van God om tot Jezus te komen." Wie tot Jezus wil komen dient te komen niet om voordeel of eer, maar om

het geestelijke leven hier en het eeuwige leven hiernamaals.

Gods kinderen

Gods kinderen worden aangesproken in het slot van de preek. Zij zijn gekomen niet omdat zij dat uit zichzelf wilden of omdat zij beter waren dan anderen, maar omdat God Zich over hen heeft ontfermd, hen genade heeft gegeven en hun wil heeft vernieuwd. We lezen op blz. 79 "Kinderen van God, dat hebt u immers ondervonden! De Heere heeft Zich over u ontfermd. Hij heeft u een wil gegeven om tot Jezus te komen, en daardoor hebt u het leven gevonden! O, erken de genade van God ten aanzien van u als een geschenk dat u niet waard was. Hij heeft het voor u doen komen, voor u die zover van Hem vandaan was; voor u die zo onwillig was als iemand maar zijn kan. O, zink bij die weldaad van God in aanbidding en verwondering weg." Gods kinderen dienen ook elke dag opnieuw te komen. Hier ontvangen zij de eerstelingen van dit leven en het onderpand van dit leven. In de eeuwigheid zullen zij het leven der heerlijkheid bezitten. We besluiten met het slot van de preek "Want dan zult u het pas echt ondervinden, wat een gelukkige stap u gezet hebt toen u tot Jezus bent gekomen. Dan zult u Hem voor de Troon eeuwig de eer geven, dat Hij de Weg tot dat leven is. Dat leven houdt in dat u eindeloos in volle verzadiging van uw ziel zult genieten van de gelukzalige God, want, Die zal daar voor u dan alles zijn in allen. Amen."

A. van Heteren

"Neem u niets voor in eigen kracht, maar laat er vanuit uw verlegenheid een heilig uitzien zijn naar de trekkracht van God om tot Jezus te komen."

Voor u gelezen

Wat het wil zeggen tot Christus te komen. John Bunyan

Besef van verlorenheid

Ten tweede: Het komen tot Christus is een uitgaan van de geest

naar Hem dat ontstaat uit een diep besef van de volstrekte behoefte die iemand heeft om door

Hem gerechtvaardigd en behouden te worden. Want zonder dit besef van onze verloren toestand

Vluchten is het laatste wat iemand doet die in gevaar verkeert. Niet alle mensen die in gevaar zijn, vluchten, zelfs niet wanneer zij zien dat ze in gevaar zijn.

buiten Hem, zal onze geest niet naar Hem uitgaan. Een uitgaan naar Hem met onze mond, dat kan er in zo'n geval wel zijn:

"Want met hun mond bewijzen zij veel liefde". Zulke mensen als degenen die hier bedoeld worden, zullen precies zo komen als Gods ware volk komt, dat wil zeggen in schijn en naar het uiterlijk lijkt. Zij zetten zich ook neer voor Gods dienstknechten, precies zoals Gods ware volk zich onder hun gehoor zet. Zij luisteren ook naar hun woorden, maar zij willen ze niet doen. Dat wil zeggen, zij willen niet inwendig tot Hem komen met hun geest: "Want met hun mond bewijzen zij veel liefde", maar hun hart of hun geest "wandelt hun hebzucht na". De oorzaak van dit alles is, dat zij geen krachtig besef hebben van de ellendige toestand waarin zij van nature verkeren. Zolang zij dat besef namelijk niet hebben, zullen zij in hun geest niet tot Hem uitgaan. Daarom wordt van degenen wier komen oprecht is, gezegd: "En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land van Assur dreigden verloren te gaan, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen de Heere aanbidden, op de heilige berg te Jeruzalem". Het zijn dus, zoals u ziet, de weggedrevenen en degenen die dreigden verloren te gaan, wier geest krachtig aangedreven werd om tot Jezus Christus te komen. Het besef van deze dingen deed de drieduizend op de Pinksterdag komen, het deed Saulus en de stokbewaarder komen, ja, het doet alle anderen komen, wier komen oprecht is.

Van het oprechte komen tot Christus is de geschiedenis van de vier melaatsen, waarvan we in 2 Kon. 7 : 3 vv. lezen, een prachtige illustratie. In die dagen was de hongersnood zwaar in het land. Er was geen brood voor het volk. Het enige voedsel dat er in Samaria nog was, was het vlees van ezels en duivenmest en daarvan kregen de melaatsen niets, want zij waren buiten de stad gebannen. Nu zaten zij daar voor de poort van de

stad en de honger was, als ik dat zo zeggen mag, bezig van hen zijn laatste maal te bereiden. Zij waren dus al halfdood en wat konden ze verder nog doen? Wel, eerst wazen zij elkaar op de naargeestige doodskleur die op hun gezicht te zien was en toen namen zij de volgende beslissing. Zij zeiden: "Als wij zeggen, wij zullen in de stad gaan, dan is er hongersnood in de stad en wij zullen daar sterven en indien wij hier blijven, wij zullen ook sterven. Nu dan, kom en laat ons in het leger van de Syriërs binnenvallen; als zij ons laten leven, dan zullen wij leven, maar indien zij ons doden, dan zullen wij alleen maar sterven". We zien hoe de nood hier aan het werk is, want de nood dreef hen om daarheen te gaan om hun levens wil; anders zouden zij nooit daarheen gegaan zijn. Zo is het ook met degenen die oprecht tot Jezus Christus komen. Zij hebben de dood voor ogen; ze zien de dood en voelen hem; hij doet zich aan hen te goed en zal hen geheel verslinden als zij niet tot Jezus Christus komen. En daarom komen zij, door de nood gedreven, omdat zij daartoe gedrongen worden door het besef dat zij volkomen en voor eeuwig verloren zouden zijn, als zij geen behoudenis in Hem vinden. Dezen zijn het die komen zullen. Ja, dezen zijn het ook die uitgenodigd worden om te komen. "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven".

Dit besef hoort bij het komen tot christus

Laten we nog een paar opmerkingen maken om dit te verduidelijken, namelijk dat het komen tot Christus, zoals gezegd, voortvloeit uit een oprecht besef van de volstrekte behoefte die men aan Hem heeft.

In de eerste plaats zullen zij "komen met gewezen, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten". Let erop: Zij komen met gewezen en met smeking; Zij komen met gebeden en tranen. Nu zijn gebeden en tranen een

gevolg van een oprecht gevoel van de behoefte aan genade. Daarom kan een zondaar die dit gevoel niet heeft, niet komen. Hij kan niet bidden en Hij kan niet roepen. Hij kan niet komen met een gevoel iets van wat *hij helemaal* niet ziet en ook niet beseft. "In die dagen en op die tijd zullen de kinderen Israëls komen; zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij heengaan, en de Heere, hun God, zoeken; Zij zullen de weg naar Sion vragen, met hun aangezichten daarheen gewend, zeggende: Komt, en laten wij ons bij de Heere voegen in een eeuwig verbond dat niet vergeten zal worden".

In de tweede plaats wordt dit komen tot Christus ook wel aangeduid als het lopen naar Hem, het vluchten tot Hem en het vlieden tot Hem van de toekomstige toorn. In al deze uitdrukkingen wordt het gevoel aangegeven van degene die komt, namelijk dat hij getroffen is door het gevoel van zijn zonde en van de dood die hij daardoor verdiend heeft. Hij beseft dat de bloedwreker hem op de hielen zit en dat het daarom een verloren zaak is, als hij zich niet haast naar de Zoon van God om het leven te ontvangen. Vluchten is het laatste wat iemand doet die in gevaar verkeert. Niet alle mensen die in gevaar zijn, vluchten, zelfs niet wanneer zij zien dat ze in gevaar zijn. Vluchten is het laatste wat iemand doet die in gevaar verkeert. Niet allen die horen dat er gevaar dreigt zullen vluchten, De mensen zullen eerst overwegen of er geen andere weg is om aan het gevaar te ontkomen, voordat zij vluchten. Daarom zei ik, dat vluchten het allerlaatste is. als er geen enkele schuilplaats meer is en wij gaan inzien, dat er voor ons niets anders overblijft dan zonde, dood en verdoemenis, tenzij wij tot Christus vluchten om het leven te vinden, dan vluchten wij, maar niet eerder.

In de derde plaats: Dat het oprechte komen tot Christus voortkomt uit een gevoel van de volstrekte behoefte aan Jezus Christus als Zaligmaker, wordt ook duidelijk

door de woorden die zij uitroepen wanneer zij tot Hem komen. Zij zeggen: "Heere, behoud mij, want ik verga". "Wat zullen wij doen, mannen broeders?". "Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" of iets dergelijks. Deze woorden maken voldoende duidelijk, dat zielen die oprecht komen, gevoelen dat zij Jezus Christus nodig hebben om hen zalig te maken en bovendien, dat er niets is dat hen helpen kan dan Christus.

In de vierde plaats wordt dit alles nog verder verduidelijkt door de volgende bijzonderheden. Van deze mensen wordt gezegd dat zij verslagen zijn in het hart. Dat wil zeggen: zij zijn getroffen door het doodvonnis van de wet. En wanneer ook maar de geringste steek iemands hart treft, betekent dat zijn dood. Van zulke mensen lezen we, zoals ik al eerder gezegd heb, dat zij wenen, beven en in zichzelf verbaasd zijn, als zij het duidelijk en onvermijdelijk gevaar ontdekken dat hen te wachten staat, als zij niet tot Jezus Christus vluchten.

Ten vijfde gaat het komen tot Christus gepaard met een oprecht en zuiver verlangen om alles ter wille van Hem te verlaten. "Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn".

Met deze en soortgelijke uitdrukkingen op andere plaatsen, beschrijft Christus degene die oprecht tot Hem komt. Hij is iemand die alles achter zijn rug werpt, alles verlaat, alles in de steek laat en alles haat wat een belemmering voor hem zou zijn om tot Jezus Christus te komen. Er zijn heel veel mensen in de wereld die voorwenden dat zij tot Jezus Christus komen. Zij lijken sterk op de man die volgens Matth. 21 : 30 op het bevel van zijn vader antwoordde: "Ik ga, heer!" en hij ging niet. Ik herhaal, er zijn er zeer velen die zo voorwenden tot Jezus Christus

te komen. Als Christus hen roept door Zijn evangelie, zeggen zij: "Ik kom, Heere"! en ondertussen blijven zij bij de dingen waarin zij behagen scheppen en die hen vleselijke vreugde verschaffen. Zij komen helemaal niet. Zij vleien Hem alleen maar met een hoffelijk compliment. Het is Zijn aandacht echter niet ontgaan en Hij zal het als een regelrechte leugen

beschouwen. Die man zei: "Ik ga, heer"! en hij ging niet. Hij huiachelde en loog. Let daar goed op, u die uzelf vleit met uw eigen bedriegerijen! Woorden hebben geen waarde bij Jezus Christus. Komen is komen en niets anders kan bij Hem voor komen doorgaan!

Vragenrubriek

Jezelf een oordeel eten

Een vraag luidt of het onderscheid aangegeven kan worden tussen het noodzakelijke gevoel van onwaardigheid bij een Avondmaalganger en het onwaardig eten en drinken, waarvan de apostel Paulus spreekt in 1 Korinthe 11:29.

Het is goed dit onderscheid goed te zien. Een mens zal op de rechte manier aan het Heilig Avondmaal deelnemen als hij de verootmoediging kent van de verloren zoon, die zijn vader snikkend moest belijden het niet waard te zijn een kind genoemd te worden. In de beleving van onze onwaardigheid wordt Gods genade verheerlijkt en het werk van de Zoon groot gemaakt. De mens die als een onwaardige vlucht tot God, wordt aangenomen en gerechtvaardigd door God, zoals de tollenaar in de tempel het heeft ervaren.

Als dit besef ons geheel en al vreemd is en wij daardoor blijken vreemdelingen te zijn van genade, dan past ons slechts één ding: bekering! Erg is het om zonder kennis van deze zaken voort te leven. Erger wordt het, als we ons desondanks zelfs durven te scharen onder Gods kinderen. Het ergste is als we midden in de zonde leven en ons toch mengen onder Gods volk en aan de dis durven aanzitten. Die neemt aan het Avondmaal deel op een onwaardige wijze. Zeg

maar gerust: op een goddeloze wijze. Hem past slechts één ding: bekering! Hij maakt zich bij het uitblijven van bekering, terwijl hij onder het evangelie van zonde en genade verkeert het oordeel, waaraan hij toch al was onderworpen, des te zwaarder. Gods gunst zal hij in de handhaving van dat gedrag in ieder geval nimmer smaken. Maar kan ook een kind van God zich een oordeel eten en drinken? Ja, dat kan. Als hij bij verachtering in de genade en een zorgeloos leven, bij een toegeven aan de zonde en een leven naar het patroon van de wereld, zonder verootmoediging en smart daarover, aan de Dis des Verbonds deelneemt. Dan heeft hij de zelfbeproeving vergeten en het onderzoek naar de stand van zijn geestelijk leven! Het gaat bij de zelfbeproeving niet allereerst om de vraag of ik een kind van God ben, ja dan neen. Want om die vraag gaat het altijd immers, ook als het geen voorbereidingsweek is! En die vraag komt tot allen.

Maar de zelfbeproeving is een werk van het geloof, waarbij ik bij het licht van Gods heilig Woord en biddend om de werking van Gods Geest, mezelf onderzoek op met name drie punten; namelijk of ik mezelf wel verfoei vanwege mijn bestaan voor God; ten tweede of ik Gods belofte aangaande vergeving om het werk van Christus

De mens die als een onwaardige vlucht tot God, wordt aangenomen en gerechtvaardigd door God, zoals de tollenaar in de tempel het heeft ervaren.

*En als Gods
kind slordig
leeft, dan vindt
hij niets aan de
Tafel.
Of God
moet hem
metterdaad
in de schuld
zetten.*

wel omhels; en ten derde of ik een begeerte ken om nu volmaakt voor de God der zaligheid te leven! Dat zelfonderzoek zal nooit een tevreden gevoel over mezelf geven. Maar maakt me wel hongrig en dorstig naar de Heere en Zijn genade. En voor diegenen is nu juist het Heilig Avondmaal ingesteld.

En als Gods kind slordig leeft, dan vindt hij niets aan de Tafel. Of God moet hem metterdaad in de schuld zetten. Dat zou nog een diep verbeurde zegen zijn! Maar zonder verootmoediging wordt Gods gunst niet gesmaakt. Gods kind zal dan wel de verberging van Gods aangezicht en Zijn ongenoegen over zijn leven ondervinden. En dat is toch een oordeel? Zo laat God toch merken dat Hij zijn gedrag veroordeelt?

En als het beginsel van het nieuwe leven hem niet vreemd is, dan houdt hij het op den duur niet meer uit. Hij gaat er erg in krijgen dat hij God kwijt is en dat zijn ziel dor en dodig gesteld is. Hij gaat er niet alleen erg in krijgen, maar hij krijgt er ook last van. Wat ben ik er toch voor één, zo zal hij gaan belijden. O God, ellendiger schepsel dan ik, is er niet. Is er voor mij nog genade? Dan kan niet langer gezwezen worden, maar breekt God het hart en de mond open: 'k Bekende o HEERE, aan U oprecht mijn zonden. 'k Verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden. En wat wordt het dan een wonder dat er ontkoming is aan het eeuwig, welverdiende oordeel van God. Dan wordt opnieuw beleefd dat God goed is voor een slecht mens. Het besef van zijn onwaar-

digheid groeit. Maar de Christus-kennis ook. Hij wordt mij meer en meer dierbaar, daar Hij voor goddelozen de dood in wilde gaan. Maar ook omdat Hij me, ook na ontvangen genade nog draagt en verdraagt. Het wordt al groter wonder. En het mag wel eens met mond en hart gezongen worden:

Geen vader sloeg met groter mededogen,
Op teder kroost ooit zijn ontfermend ogen,
Dan Isrels HEERE op ieder die Hem vreest.
Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten.
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten,
En dat wij stof van jongsaf zijn geweest.

K. Hoefnagel

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (71)

"Wil ons ook door dit Heilig Avondmaal sterken in het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof, waarvan wij belijdenis doen met mond en hart, sprekende: Ik geloof in God de Vader..."

*Het toetreden
aan de dis van
het verbond is
een zichtbare
belijdenis,
een belijdenis
metterdaad.*

Het gebed ter inleiding van de bediening van het heilig sacrament lijkt te besluiten met het Onze Vader. Zo is dat immers gebruikelijk in de kerkelijke formulieren. Te denken valt aan het doopsformulier, de bevestigingsformulieren, het huwelijksformulier, en andere. De inleidende zin lijkt daar ook op te duiden: *"Verhoor ons, o God en barmhartige Vader, door Jezus Christus, die ons aldus heeft leren bidden..."* Heel treffend en vol betekenis is steeds weer de aanroeping van Gods Naam met de woorden die de Heere Jezus Zijn kerk op de lippen heeft gelegd. Met als slot de doxologie (lofprijzing): *"Want Uw is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen."* Maar dat amen ontbreekt dit keer. Het gebed is nog niet ten einde. Er volgt nog – zeer ongebruikelijk

– een verwoording van de inhoud van het christelijk geloof, met de formulering van de apostolische geloofsbelijdenis. Een gebeden verwoording.

Belijdenis

De belijdenis, ingevlochten in het gebed. Het heeft op het eerste gehoor iets gekunstelds. Het bidden van de inhoud van het christelijk geloof – merkwaardig... We kunnen ons voorstellen dat na het *amen* van het volmaakte gebed de geloofsbelijdenis een plaats ontvangt. De dienaar zou zich na dat gebed kunnen richten tot de gemeente en haar oproepen om het christelijk geloof te belijden. Bijvoorbeeld met woorden als: *"Geliefden, voordat wij aan Zijn tafel de gedachtenis van onze Heere Christus oefenen, laat ons nu met mond en hart belijdenis doen van het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof."* Hier zou veel voor te zeggen zijn. Het toetreden aan de dis van het verbond is een zichtbare belijdenis, een belijdenis metterdaad. Ze zou zodoende

aansluiten op de belijdenis met de mond, de erkenning en lofprijzing van Hem die uit genade en om Christus' wil de Zijnen geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.

Olevianus, de opsteller van het formulier, heeft het echter anders gedacht. De woorden die de belijdenis inleiden, geven aan dat hij met deze keuze een bewuste bedoeling had. Het Avondmaal is ingesteld tot versterking van het geloof. Versterking van welk geloof? Het antwoord is te vinden in de geloofsbelijdenis. Gods kinderen zijn niet zelf in staat hun geloof te versterken. Ook niet wanneer ze in gehoorzaamheid en afhankelijkheid tot de tafel des Heeren toetreden. Ze hebben er de Heere voor nodig. Dat realiseren ze zich maar al te zeer. Welnu, het slot van het gebed, direct voorafgaande aan de bediening, is daarop gericht. Dat is al eerder in het formulier tot uitdrukking gebracht. Bijvoorbeeld waar sprake is van *"onze bezwaarde en verslagen*

harten” die met het waarachtig lichaam en bloed van Christus, “het enige hemelse brood” gespijzigd en gelaafd worden. Niet door eigen inspanning of verdienste, maar “door de kracht des Heiligen Geestes...” Versterking van het geloof is een weldaad, gewerkt door de Heere Zelf. Tot Hem richt zich nu de bede: “Wil ons ook door dit Heilig Avondmaal sterken in het (...) geloof...”

Ondertussen is het op z’n minst opmerkelijk dat gebeden wordt om sterking “in het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof”, het geloof dus dat beleden is en wordt door de kerk der eeuwen. De vraag kan rijzen: “Maar dáárin behoeven Gods kinderen toch niet versterkt te worden? Gaat het niet veel eerder om het persóónlijk geloof? Dat algemene geloof, dat staat wel vast. Daar behoeven we niet aan te twifelen. Veel eerder is het eigen geloof, de daad van het geloven, onderhevig aan wankeling en twijfeling...” Begrijpelijke en terechte reactie. Maar niet moeilijk te beantwoorden. Laten we goed lezen. Er wordt niet gebeden om sterking *van (!)* het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof; dat behoeft inderdaad niet versterkt te worden. Maar er wordt gevraagd om sterking *in (!)* het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof. Het persoonlijke geloof (het geloven met het hart) heeft tot voorwerp het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof (de inhoud van het geloof, namelijk in de drie-enige God). Dat christelijk geloof, beleden in het Apostolicum, is het fundament, de grondslag, het voorwerp van het persoonlijke zaligmakende geloof. En nu wordt in dit gebed de Heere gesmeekt of Gods kerk vast mag staan op die hechte grondslag. Of de heerlijke inhoud van het christelijk geloof ook daadwerkelijk de vaste grond, de hechte basis, de sterke rotssteen van het zo dikwijls wankelende geloof van Gods kinderen mag zijn.

Versterking

Onze vaderen, onder wie Olevianus, zagen de dingen van het christelijk geloof in de juiste

bijbelse verhouding. Wanneer is sprake van versterking van het geloof? Hoe zal ik een godvruchtig avondmaalganger zijn? Wanneer heb ik een zegen ontvangen aan ’s Heeren tafel? Als ik er een goed gevoel bij heb? Wanneer ik tot tranen toe geroerd ben? Als ik in mijn emotie geraakt ben en ik met warme gevoelens opsta van de tafel? Nee, zegt de opsteller van het formulier, het gaat om veel belangrijker en fundamentele zaken. Het geloof van Gods kind zal aan de tafel versterkt zijn als hij bij vernieuwing uit het Woord van God weet dat God met hem is. Als het geloof van het hart zijn vastheid vindt in het spreken van de Heilige Schrift. Wanneer het persoonlijke geloof zich hecht aan de belijdenis van God de Vader en van God de Zoon en van God de Heilige Geest. Wanneer het staat op de vaste grondslag van het Woord van God. Als het zich verlaat op de betrouwbare beloften Gods die in de Heere Jezus “ja” en “amen” zijn. Wanneer door middel van het Woord van God de Heilige Geest getuigt met hun geest dat de Heere hun een Toevlucht en Christus hun Zaligmaker is. De troostvolle zekerheid van de zaligheid vinden Gods kinderen niet binnen in zichzelf, maar geheel buiten zichzelf. Niet gevoel is het doel, maar geloof; het geloof in God drie-enig. Het is in dit formulier al eerder benadrukt. Zelf liggen ze midden in de dood; dat is ook meermalen hun ervaring. Maar juist daarom zoeken ze – en vinden ze door genade – hun leven “buiten zichzelf in Jezus Christus.” Eenzelfde belijdenis vinden we hier, aan het slot van het gebed. “Wil ons ook door dit Heilig Avondmaal sterken in het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof...”

“Het geloof is een onrustig ding...”, zo zei Luther eens. Zó heeft het ’t en zó mist het ’t. Als ik het van m’n geloven moest hebben, dan zou het nooit wat worden. Maar nu is het de aard van het ware geloof, dat het zich uitstrekt tot wat wel vastheid en zekerheid biedt, namelijk Gods eigen Woord. Dat Woord van de Heere vindt z’n samenvatting in de belijdenis van

de kerk der eeuwen, onder meer de apostolische geloofsbelijdenis. Het is daarom toch niet zo vreemd, dat Olevianus van die oudste belijdenis een gebed maakt, een belijdend gebed, of beter nog: een gebeden belijdenis. “Heere, versterk hetgeen Gij hebt gewrocht... Zet mijn voeten vast op de hechte grondslag van Uw betrouwbaar en blijvend getuigenis, zoals al eeuwen lang beleden wordt met de woorden: *Ik geloof in God de Vader, de Almachtige. Ik geloof in Gods Zoon, onze Heere. Ik geloof in de Heilige Geest.*” Een hartstochtelijk pleidooi om de zegen van het Heilig Avondmaal.

Bedoeling

Is dit gebed ook niet in overeenstemming met de bedoeling van het door Christus ingezette sacrament? Namelijk dat God de heilige Vader aan Zijn kinderen belooft, dat geen zonde noch zwakheid hen hinderen zal, dat Hij hen niet in genade zou aan nemen. Vervolgens dat God de heilige Zoon hun toezegt dat Hij hun hongerige en dorstige zielen met Zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed wil spijzen en laven. Tenslotte dat God de heilige Geest belooft dat Hij die in Christus als in het Hoofd woont ook in Christus’ lidmaten wonen wil en hen de schatten en zegeningen van Christus wil deelachtig maken. In dat geloof versterkt te worden en van deze weldaden verzekerd te zijn, is de kostelijke vrucht van het werk van de drie-enige God. En om deze zegening bidt Gods kerk, met mond en hart belijdende het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof.

Wat betekent dit gebed anders dan de smeking dat Christus door Zijn Geest Zijn kerk bij de oefening van het ware zaligmakende geloof wil bewaren? Juist op de dag waarop ik deze letters schrijf, las ik (op vakantie in Drenthe) daarover in het heerlijke geschrift van John Flavel ‘Christus aan de deur van het hart’ (Houten 2010). Aan het slot van de tweede preek wijst Flavel zijn hoorders/lezers op het voorrecht dat Christus aanwezig wil zijn in Zijn inzettingen. Hij doelt dan vooral op de bediening van het

Het geloof van Gods kind zal aan de tafel versterkt zijn als hij bij vernieuwing uit het Woord van God weet dat God met hem is.

Woord, maar zonder bezwaar mag dat ook betrokken worden op de viering van het sacrament. Ik neem enkele woorden over. "Christus en Zijn Geest wandelen op de gezette tijden en aan de bestemde plaatsen om u te ontmoeten en de gemeenschap met u te oefenen. Daar heeft uw ziel Christus voor het eerst ontmoet, daar hebt u Hem leren kennen, daar hebt u vanaf die dag vele aangename gesprekken met Hem gehad. Dat was het zaad van uw wedergeboorte, het Brood des levens, waardoor uw ziel vanaf die tijd werd ondersteund, en daarom

acht u het méér dan uw noodzakelijk voedsel. Hier hebt u de aangenaamste versterkende middelen gekregen om uw kwijnende geest te verlevendigen en te genezen, als die op het punt stond weg te zinken in een vlaag van moedeloosheid onder de zonde in u, en van aanvechting bij u. Het is geen wonder dat Davids ziel bezweek van verlangen onder de voorhoven des Heeren en dat Hizkia op zijn ziekbed een teken wensde, dat hij zou opgaan naar het huis des Heeren. Hier zijn de meest uitgelezen vertroosting van de gelovigen op de aarde. Al onze zuivere fonteynen zijn

in Sion. Wat zou de wereld zonder deze een kerker en een barre woestijn zijn! Prijs de inzetten, heb de inzetten lief, wees toegewijd in de inzetten en bid om de vrijheid en de kracht van het Evangelie..."

J.M.J. Kieviet

Nieuw

Kliktime 2012
Het beste softwarepakket in Nederland voor ouderlijk toezicht!

Dit is Kliktime:

- MSN chatcontrole
- toegang tot websites beheren
- automatische tijdlok
- geeft uitgebreide overzichten
- per gebruiker in te stellen

Probeer het nu 2 weken GRATIS!

Al in bezit van Kliktime 5.0? Download dan de update voor € 29,95!

Download de software op www.kliktime.nl

REVOKE

De vereniging streeft onder meer naar:

- het bevorderen van contacten tussen ongewild kinderloze echtparen
- het steun verlenen aan deze doelgroep
- het geven van voorlichting
- ethische aspecten belichten op behandelmethoden voor onvruchtbaarheid

I www.revoke.nl
E info@revoke.nl
T 0184-642253

Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!
(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur

Inl.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11 2405 EM Alphen aan den Rijn (0172) 233338
info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646